

Krüllung árnyékolók a MOL Campuson

Magyarország első toronyházának speciális árnyékolószerkezetei

Projekt:

MOL Campus - Buda Part Projekt

Helyszín:

Budapest, Lágymányosi-öböl északi part

Beruházó:

MOL Ingatlankezelő Kft.

Tervező:

Foster + Partners,
magyarországi partnere Dr. Finta József,
(FintaStudio)

Belsőépítész:

KINZO
magyarországi partnere
minusplus Architecture and Design

Kivitelező:

Market Építő Zrt.

Kivitelezés éve:

2018 - 2022

Fotó:

Palkó György

Alkalmazott árnyékoló típusok:

SSH04; SSH04A; SSH05; SSH05A pozíciók esetében

KRÜLLUNG HORISO TX-4000 IGE-big

Belső téri textil roló burkolattal / burkolat nélkül, sodronyos / sínes megvezetéssel / megvezetés nélkül kézi / motoros mozgatással nagy méretben

SSH03 pozíció esetében

KRÜLLUNG HORISO TX-4000 IGE-SL

Belső téri sodronyos megvezetésű, motoros mozgatású két szint magas árnyékoló roló

SSH01; SSH02; SSH02A pozíciók esetében

KRÜLLUNG HORISO TX-4000 GZ-koax132

Belső téri ellenhúzott textil árnyékolószerkezet sodronyos megvezetéssel nagy méretű üvegfelületek árnyékolására

SSH06 pozíció esetében

KRÜLLUNG HORISO TX-4000 GZ-koax-ZW

Belső téri feszített-húzott sodronyos megvezetésű textil roló íves homlokzathoz

SSH07 pozíció esetében

Krüllung Horiso TX-4000 SSG-CS

Motoros mozgatású napvitorla, háromszög vagy négyszög formában, egy irányba történő anyagkihúzással

SSH09 pozíció esetében

Krüllung Horiso TX-4000 SSG-ALB

Óriás méretű közbenső tartóoszlopos napernyő

Krüllung árnyékolók a MOL Campuson

Magyarország első toronyházának speciális árnyékolószerkezetei

Előttörténet

2022 szeptemberében a budai látkép végérvényesen egy ikonikus felhőkarcolóval gazdagodott. Az egyébként sem unalmas, tagolt budai látkép, a Gellért-hegyen nyújtózó Szabadság-szobor, a budai várpalota kupolája, a Mátyás-templom kecses tornya, a háttérben a János-hegy ékeként kiemelkedő Erzsébet-kilátó a modern kor bélyegével, a MOL Campus toronnyal, Budapest első felhőkarcolójával egészült ki. Az épület terve már a kezdetekkor megosztotta a szakmai közvéleményt, kioltotta, újraélesztette a már régóta húzódó „toronyház-vitát”. Ami egészen biztos, hogy a budai panorámát 143 méteres magasságával megváltoztatta a MOL torony. Nem minden európai nagyvárosban ismeretlen a magasház építés fogalma, azonban Budapesten először találkozott az építőipar azzal az úgynevezett „úrtechnológiával”, melyet a MOL torony szerkezeti és technológia felépítése megkívánt. Ezzel a toronyházzal Budapest is csatlakozott a magasházzal rendelkező európai nagyvárosok sorához. A 143 méteres épületmagasság újdonságnak, s építőipari kihívásnak számít hazánkban.

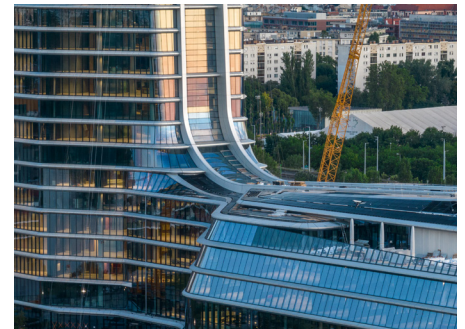
Az épület

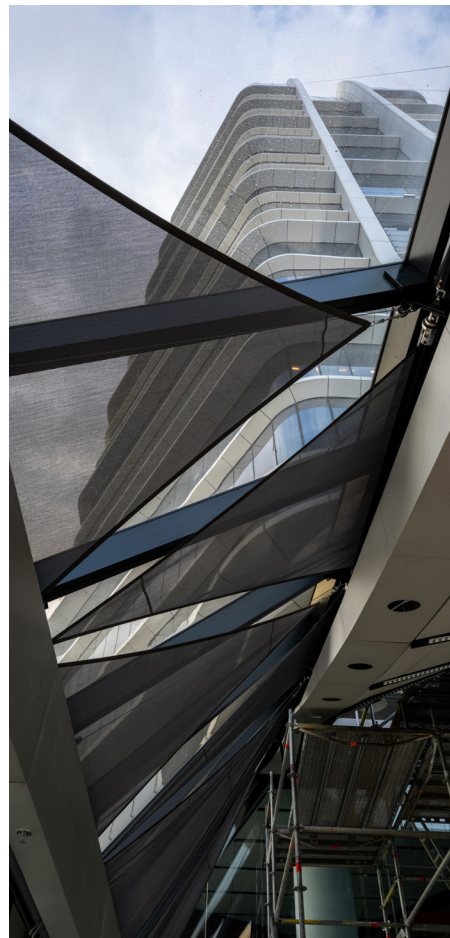
A Mol Csoport mindenképpen különleges formájú épületet szeretett volna létrehozni, mely elvárásokat a világhírű tervező, a Foster+Partners Építész Iroda a kiváló hazai partnerrel, a Finta Stúdióval igyekezett kielégíteni. Az építési terv végül számos zsűri és számtalan hatóság egyetértése után építési engedélyt kapott. Az épület különleges formailága végül a torony és a hozzá szervesen-ívesen kapcsolódó pódium tagból jött létre. A toronyban háromszintenként magas galériával, télikerttel, lebegő lépcsővel összenyitott terek alakulnak, mely térszervezés a különböző szinteken elhelyezkedő szervezeti egységek belső kommunikációját erősíti. Az egyetemi mintát követő „campus” elnevezés is erre utal, mely az épület inspiráló közösségi tereire igyekszik fektetni a hangsúlyt.

A kihívás

A tervező szakágakat az épület mérete és formai sajátosságai is kihívás elé állították. A torony és hozzá kapcsolódó „lepcső” épületrész építészeti, tartószerkezet-tervezés szempontjából, valamint gépészetileg, ugyancsak az árnyékolószerkezetek tervezése szempontjából kihívásokat, egyedi megoldásokat tartogatott.

A kivitelezést megelőző döntéselőkészítő tanulmányok sokasága során több árnyékolástechnikai megoldás került összehasonlításra hő- és fénytechnikai szempontoknak megfelelően, úgy, mint káprázásmentesítés, fényszabályozás, napvédelem, sötétítés, valamint az árnyékolandó felületek alakja, síkja és mérete szerint. Megbízói, tervezői és kivitelezői közös döntés alapján, a belső téri textil árnyékolókra esett a választás. Ez a szerkezet sokoldalú felhasználásának köszönhetően egységes és esztétikus megoldást nyújt óriási méretű, változatos formájú, különböző síkban tört és térbeli felületek árnyékolására egyaránt.

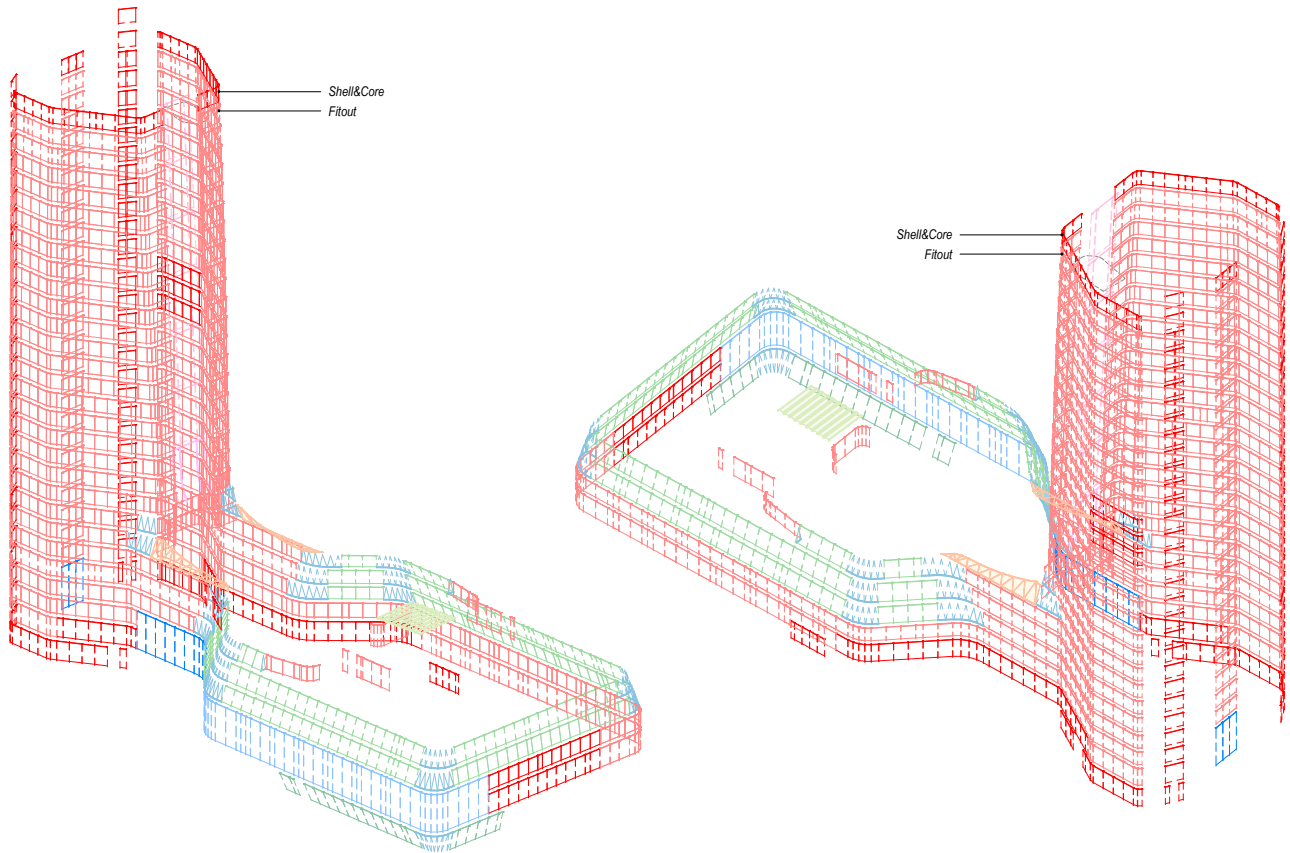
Az árnyékolt épületfunkciók

A MOL Campus épülete esetében a toronyban és a pódiumban helyet kapó épületfunkciókhoz illeszkedő árnyékolás, azaz a teljes belső tér árnyékolástechnikai megtervezése és kivitelezése volt a feladat. A rolók, valamint a textil árnyékolók különböző módon feszített változatai tökéletesen alkalmasak a multifunkcionális feladatsor ellátására. Az árnyékolás megoldása, - az irodaterekben, közösségi terekben, étkezőben, ebédlőben, multifunkcionális térben, tetősíkban, tetőterazon - minden épületfunkció esetében szükséges volt.

Hogyan integrálódnak az árnyékolók az épület tömegéhez?

A Magyarországon egyedülállóan számító építőipari kihívásokon, a szélpajzson vagy a homlokzaton lévő hajlított üveg burkolati elemeken túl, az árnyékolószerkezetek esetében is speciális megoldásokra volt szükség. Az épület áramvonalas tömegének térbeli és alaki lekötése a textil szerkezetekkel tökéletesen megvalósult. A tengelyre feltekeredő textil árnyékolószerkezetek megvezetés nélküli, valamint több különböző módon megvezetett, feszített – húzott változatai az álmennyezet síkjába rejtetten lettek kialakítva.

A vízszintes síkú, valamint az íves, több helyen befelé dőlő, a hiperbolikus paraboloid üvegfelületek árnyékolását feszített – húzott sodronyos árnyékolókkal oldottuk meg. Az alul szélesebb üvegfelületek formáját lekötető rolós szerkezetek a hagyományos főnről-lefelé tekeredő változattal ellentétben, a padló síkjába süllyesztve, alulról fölfelé kitekeredve árnyékolják a belső tereket. A három szintenként egybenyitott, ún. 'campusok' üvegfelületeinek árnyékolói 11 métert meghaladó méretei is egyedi, sodronnyal megvezetett, óriás rolós szerkezetekkel árnyékoltak. A torony, valamint a pódium teraszainak árnyékolásáról óriás méretű, motoros mozgatószű napernyők gondoskodnak.

Az árnyékolók átnézeti 3D rajza

Üvegtető árnyékolók (9 db)

Belső téri, vezetősínes megvezetésű üvegtető árnyékoló rolók a pódiumtagban található multifunkcionális terem vízszintes üvegteteje alá beépítve – csaknem 10 m hosszúsággal

Skygarden árnyékolók (18 db)

Homlokzati szegélyszávba integrált, sodronyos megvezetésű árnyékoló roló, mely az épület torony részében 3 szintet átfogó irodák átriumának belső ferde – csaknem 11,5 m magas üvegfelületét árnyékolja

Skygarden (Homorú síkú) árnyékoló (3 db)

Homlokzati szegélyszávba integrált, sodronyos megvezetésű árnyékoló roló, mely az épület torony részében 3 szintet átfogó (8-10 emelet) átriumának belső törtvonalban ferde (homorú) üvegfelületét árnyékolja – 11,5 m-es magasságot egyben megoldva

Két szint magas árnyékolók (63 db)

2 szintes üvegfal mögé beépített belső téri rolók (étterem, torony, díszlépcső) – 8,5 – 9 m-es magassággal

Általános árnyékoló (1478 db)

Homlokzati szegélyszávba integrált belső téri árnyékoló roló (irodák általános helyeken és max. 87°-os dőlésszögű homlokzatnál)

Általános árnyékoló - átriumban (56 db)

Átrium felé néző szegélyszávba integrált belső téri árnyékoló roló

Befelé dőlő síkú árnyékoló (175 db)

Homlokzati szegélyszávba integrált, sodronyos megvezetésű árnyékoló roló (80° és 70° dőlésszögű homlokzatoknál)

Kifelé dőlő síkú árnyékoló (5 db)

Homlokzati szegélyszávba integrált, sínes megvezetésű árnyékoló roló (80° és 70° dőlésszögű homlokzatoknál)

Árnyékoló íves homlokzathoz (125 db)

Homlokzati szegélyszávba integrált, feszített-húzott sodronyos megvezetésű árnyékoló roló íves homlokzatokhoz (80° és 70° dőlésszögű homlokzatoknál) részben hiperbolikus paraboloid felülettel

Árnyékoló nyaktagnál (35 db):

Feszített-húzott sodronyos megvezetésű árnyékoló roló nyaktagnál a teljesen egyedi térbeli alakot lekövetve

Napernyők (10 db)

Négyzet alakú óriás napernyők a földszinti udvarokon, a pódium tetőteraszán, valamint a torony panoráma teraszán, motoros mozgatással, integrált világítással

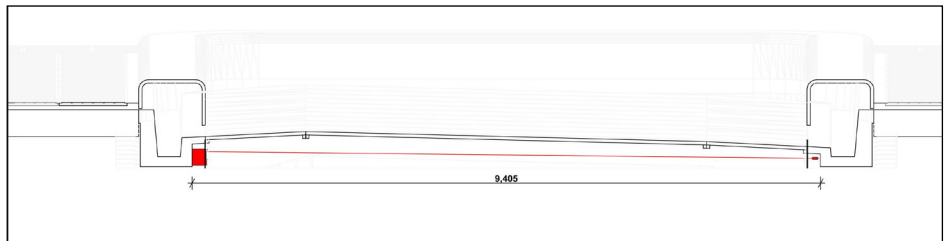
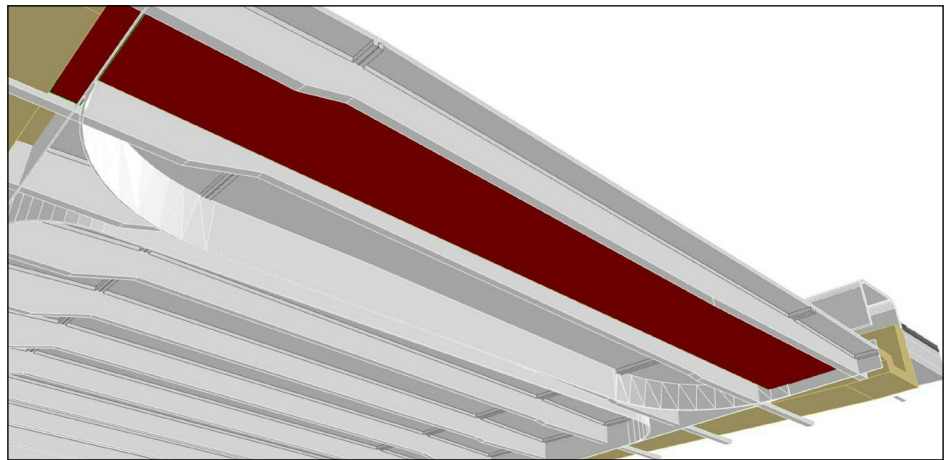

SSH01 MULTIFUNKCIONÁLIS TEREM ÜVEGTETŐ ÁRNYÉKOLÓ

Üvegtető belső oldali, oldalfalba integrált sodronyos megvezetésű árnyékoló roló Krüllung Horiso TX-4000 GZ-koax132 típusú textil árnyékoló

Hely:

A Pódium 5. emeletén a Multifunkcionális helyiség vízszintes üvegteteje alá beépítve

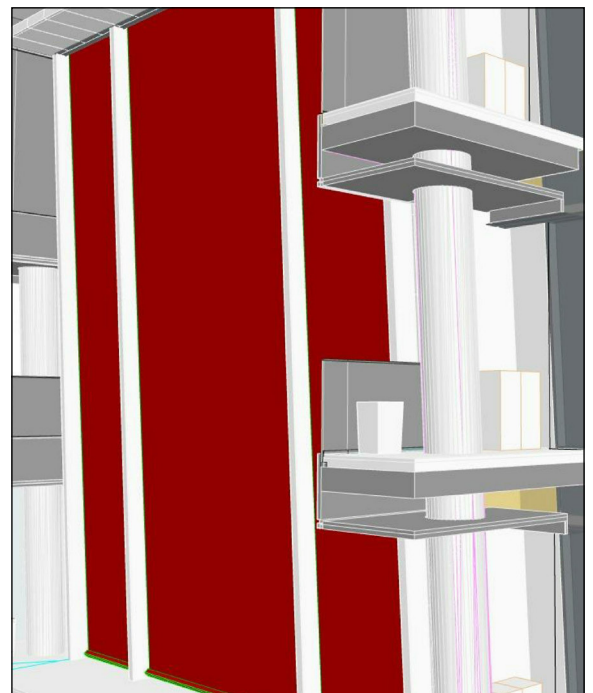

SSH02 SKYGARDEN ÁRNYÉKOLÓ

Skygarden - homlokzati szegélyszávba integrált, sodronyos megvezetésű, motoros mozgatású Krüllung Horiso TX-4000 GZ-koax132 típusú árnyékoló roló

Hely:

Az épület torony részében a 3-szintes irodák üvegfala mögé beépítve – általános helyzet

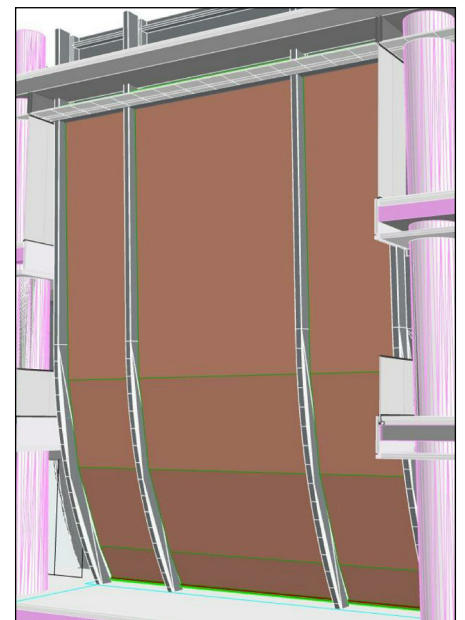
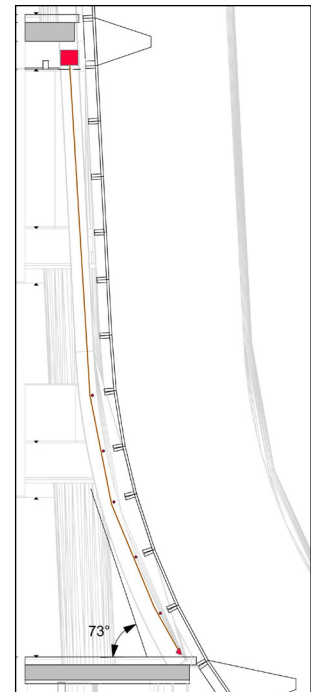

SSH02A SKYGARDEN (HOMORÚ SÍKÚ) ÁRNYÉKOLÓ

Skygarden - homlokzati szegélyszámba integrált, sodronyos megvezetésű homorú síkú árnyékoló roló.

Hely:

Az épület torony részében a három szintes irodák üvegfala mögé beépítve – 8-10. emeleten

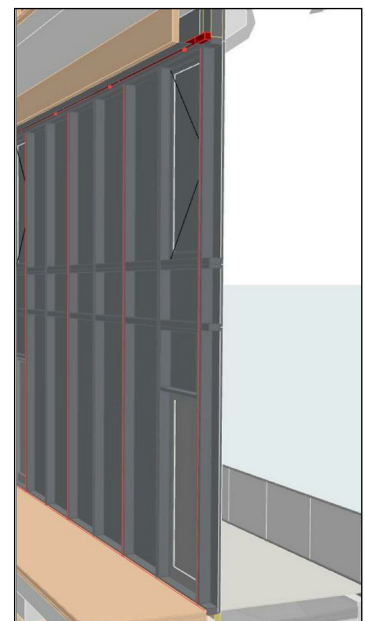
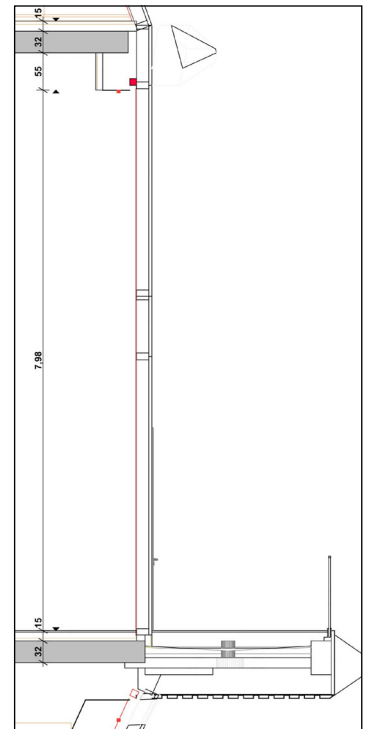

SSH03 KÉT SZINT MAGAS ÁRNYÉKOLÓ
Homlokzati szegélyszámba integrált, sodronyos megvezetésű, motoros mozgatású két szint magas Krüllung Horiso TX-4000 IGE SL típusú textil árnyékoló

Hely:

2-szintes üvegfal mögé beépítve
(étterem, torony díszlépcső)

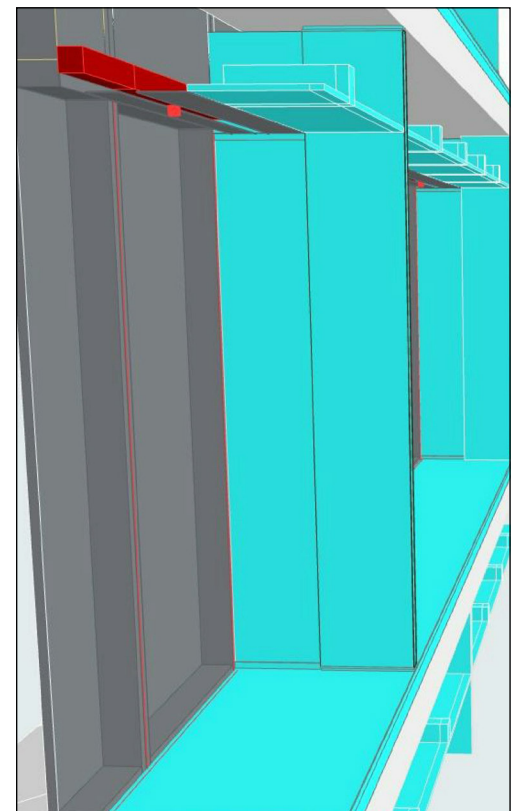
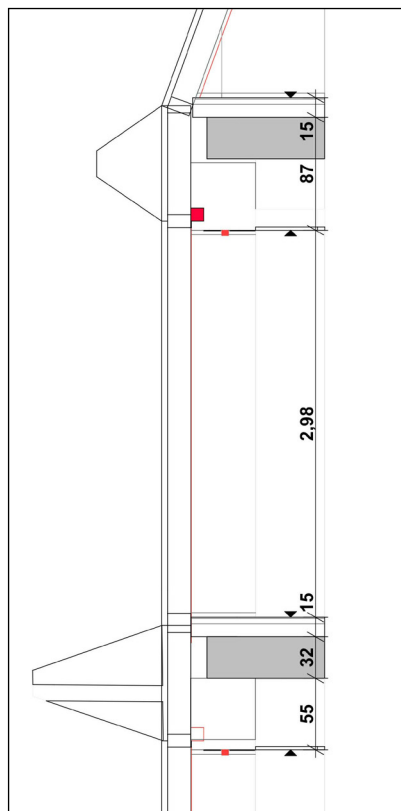

SSH04 ÁLTALÁNOS ÁRNYÉKOLO

Homlokzati szegélyszávba integrált Krüllung Horiso TX-4000 IGE-big típusú textil árnyékoló roló

Hely:

Irodák – általános helyeken és maximum 87 fokos dőlésszögű homlokzatoknál

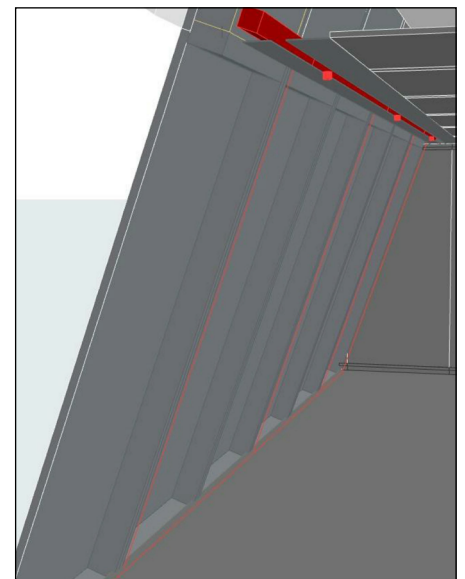
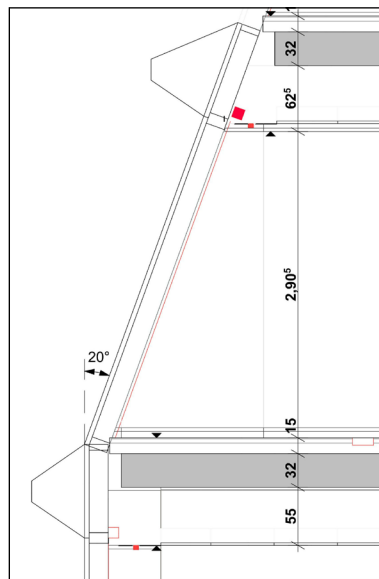

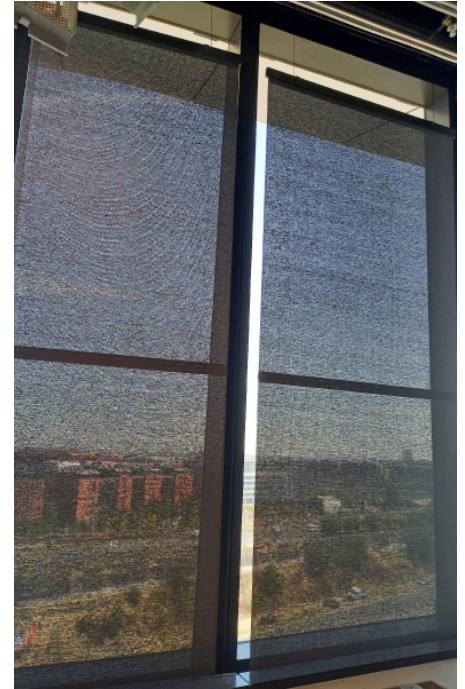
SSH05 BEFELÉ DŐLT SÍKÚ ÁRNYÉKOLÓ

homlokzati szegélyszávba integrált, sodronyos megvezetésű Krüllung Horiso TX-4000 IGE-big típusú árnyékoló roló, befelé dőlt síkú textil árnyékoló

Hely:

Irodák – 80 és 70 fokos dőlésszögű homlokzatoknál

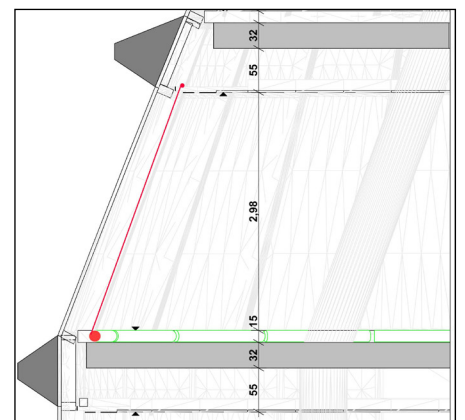
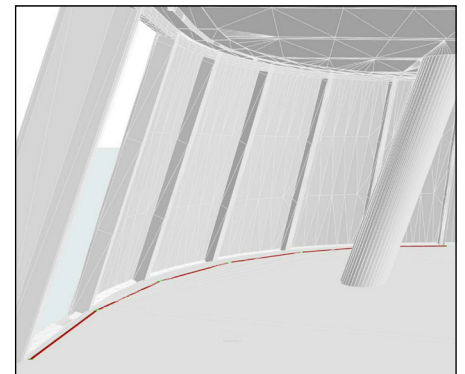

SSH06 ÁRNYÉKOLÓ ÍVES HOMLOKZATHOZ

homlokzati szegélyszávba integrált, feszített-húzott sodronyos megvezetésű Krüllung Horiso TX-4000 GZ-koax-ZW típusú árnyékoló roló, íves homlokzathoz

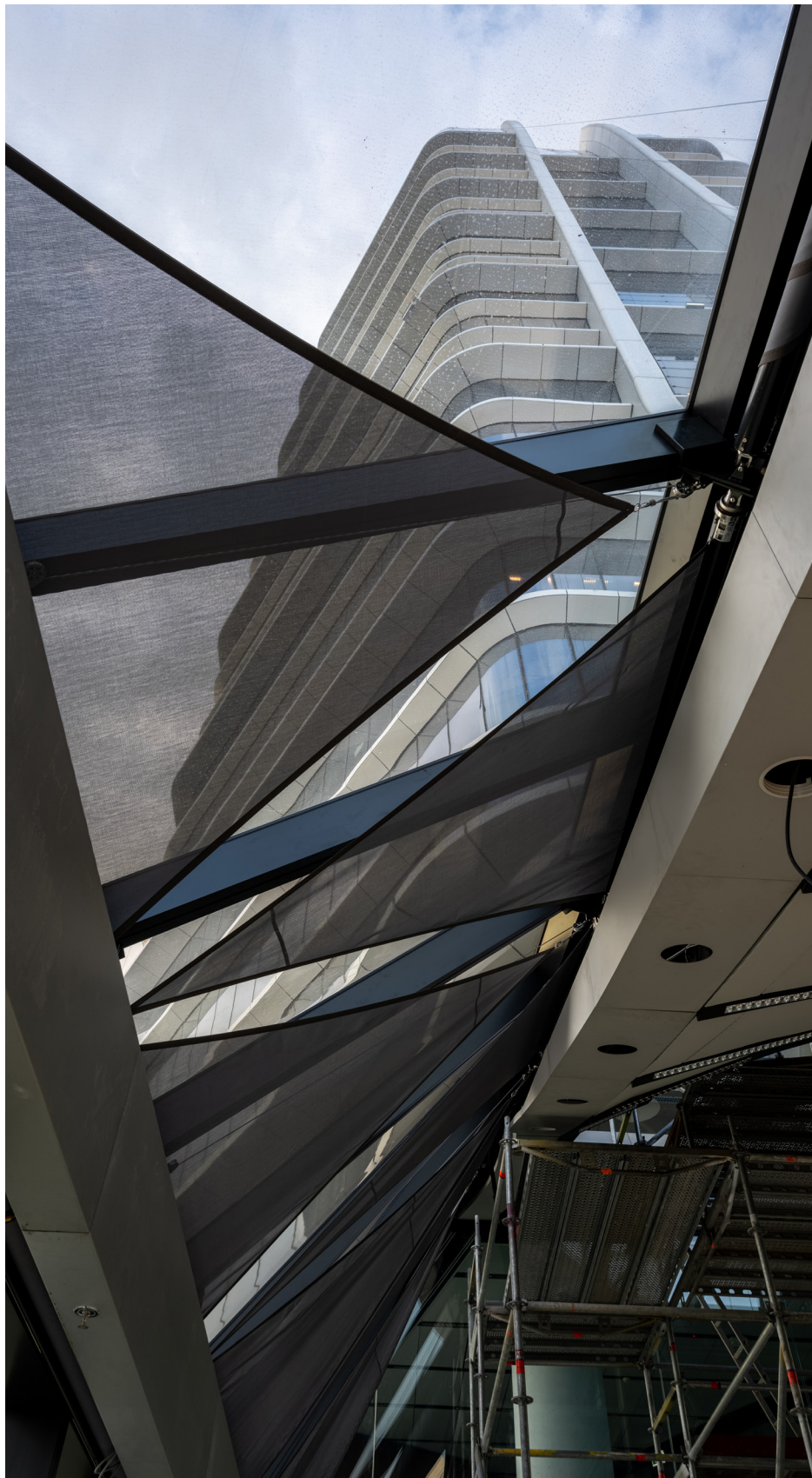
Hely:

Irodák – 80 és 70 fokos dőlésszögű homlokzatoknál

Krüllung árnyékolók a MOL Campuson

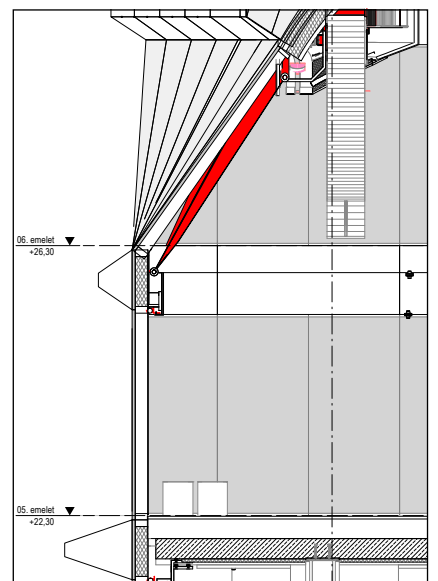
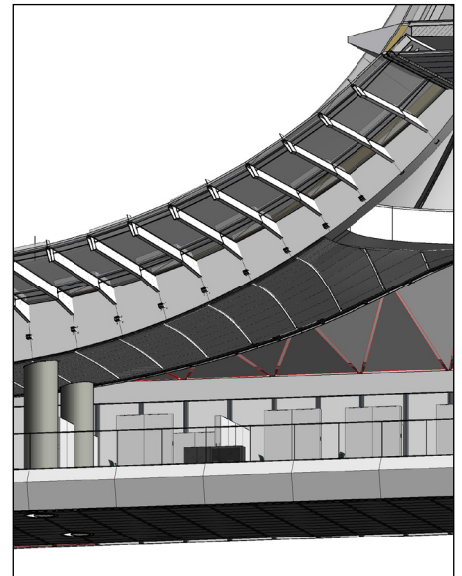
Magyarország első toronyházának speciális árnyékolószerkezetei

SSH07 ÁRNYÉKOLÓ NYAKTAGNÁL
Krüllung Horiso TX-4000 SSG-CS típusú
napvitorla

Hely:

A torony és a pódium 5. emeleti üvegfal
átfordulásánál a ferde üvegtető alá beépítve

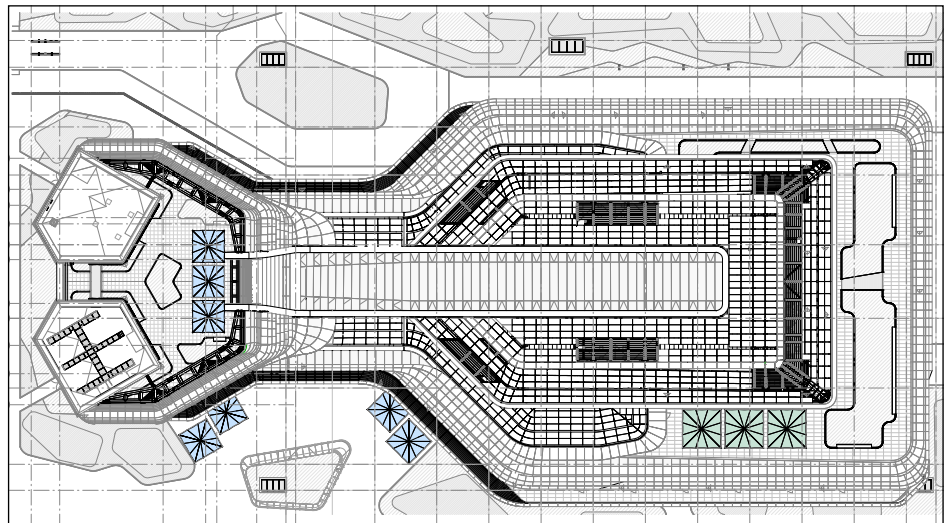

SSH09 NAPERNYŐK

KRÜLLUNG HORISO TX-7000 SSRM alb
Négyzet alakú, 5000 x 5000 mm-es és
6000 x 6000 mm-es mérettel, középlábas
kialakítással.

Hely:

A földszinti udvarokon, a pódium tetőteraszán, valamint a torony panoráma teraszán.

A projekt célja - FENNTARTHATÓSÁG

A MOL csoport 2030+ stratégiáját támogatva, az új MOL Campus a fenntarthatóság jegyében épült. Az építkezés kitüntetett célja volt, hogy az épület elnyerje a LEED platinum és a BREEAM excellent minősítéseket is.

LEED (Leadership in Energy and Environmental Design)

A minősítő rendszer az Egyesült Államokból indult útjára. A LEED rendszer új és meglévő épületek minősítésére is használható. A környezetbarát épületeket értékelő rendszer a piac által működtetett, közös egyezségen alapuló önkéntes megoldás, amely a már meglévő és működő technológiákra támaszkodik. Az egyes projektek az alábbi minősítést érhetik el: „Certified”, „Silver”, „Gold”, „Platinum”. Öt környezeti kategóriát vettek figyelembe az értékelési rendszer kidolgozásánál (környezeti szempontból előnyös elhelyezkedés, vízfelhasználás hatékonysága, energia és légkör, anyagok és anyagi eszközök, belső környezet minősége).

BREEAM (Building Research Establishment Environmental Assessment Method)

Az Egyesült Királyságban kifejlesztett környezettudatos épületminősítő rendszer támogatja a csökkentett energiafogyasztású épületeket, valamint a különféle vízfelhasználás-csökkentési megoldásokat. A BREEAM az épületeket a következő osztályokba sorolja: megfelelt (pass), jó (good), nagyon jó (very good), kitűnő (excellent) és kiemelkedő (outstanding). A minősítés két lépésben történik, először előbírálattal jelleggel a tervek (design stage), majd a tervek alapján elkészült épületet bírálják el a szakértők.

Hogyan járultak hozzá az árnyékolók a fenntarthatósághoz?

A belső téri árnyékolószerkezetek egy új homlokzati réteget képezve az épületautomatizálási rendszerbe integráltnak képesek csökkenteni az épület nyári hőfelvételét, valamint téli hőleadását, ezzel hozzájárulnak egy energiatudatos épület kialakításához. A homlokzatonként eltérő automatizmussal programozott szerkezetek és a speciális anyag jelentősen javítják az épület energiafelhasználását. A napvédelmi tulajdonságokon kívül a kiválasztott feszített mikroszálalású poliszter anyag különösen nagy szilárdságú és alaktartó, ami a feszített árnyékolóinknál és a hiperbolikus paraboloid alakú árnyékolóinknál volt nagyon fontos szempont.

Megoldás - Egyedi - öszvér szerkezetek és a rolók mindentudása

A projekt számos olyan építőipari kihívást tartogatott, mely Magyarországon elsőként valósulhatott meg. Egészen az alapozástól, a speciális hidraulikus kúszózsaluval fölépült szintekig, a Magyarországon egyedülállóan számító szélpajzson vagy a hajlított üveg burkolati elemeken túl a homlokzaton, az árnyékolószerkezetek esetében is speciális megoldásokra volt szükség. Az íves, több helyen befelé dőlő, homorú üvegfelületek árnyékolása komplex, egyedi, öszvér megoldásokat kívánt. A trapéz formájú üvegfelületek formáját lekövető szerkezetek a hagyományos lefelé tekeredő rolóvaltozattal ellentétben, alulról fölfelé tekeredve árnyé-

kolják a belső tereket. A három szintenként egybenyitott 'campusok' üvegfelületeinek árnyékolói 11 métert megközelítő méretei is egyedi, óriás szerkezeteket igényeltek.

Megfelelő irodakomfort kialakítása

Nagyterés irodaépületek esetében különösen fontos a felhasználó munkájához biztosítani a káprázásmentességet. A vizuális szempontok miatt többszöri mintázattal alapján kiválasztott anyag mikroperforációval ellátott, hogy a külső térrel való vizuális kapcsolat megtartása mellett a káprázásmentesség is biztosított maradjon valamennyi tájolás esetén, sőt a mikroperforációk peremei sötétítettek, ezáltal a belső térből való kilátás még kedvezőbb. Jó fény- és hővédő, vala-

mint komfortérzetet növelő tulajdonságain túl, a mikroperforált anyag a felületét borító, speciális külső bevonatnak és előfeszítettségének köszönhetően, a felhasználás során sem deformálódik. A hagyományos anyagminőségekhez képest 4x ellenállóbb anyag könnyen tisztítható, ún. öntisztuló tulajdonsággal rendelkezik, szép megjelenést biztosít hosszú időn keresztül.

A siker kulcsa - Egyedül nem megy...

A Magyarországon egyedülálló kihívás miatt az egész építkezést egy különlegesen pozitív és minden helyzetben a megoldást kereső együttműködés hangulata övezte. Ennek oka, hogy ez az épület nem egy bérirodaházként épült, hanem a MOL Csoport saját magának építette. Így az építető képviselőivel - Ratatics Péterrel, Bakonyi Zoltánnal, Dián Brigittával (MOL Nyrt.) – érdemi párbeszéd alakult ki, melynek keretében a máskor egyedüli kitételként érvényesülő gazdasági szempontok mellett, szakmai, esztétikai és műszaki tényezők is érvényesülni tudtak.

Ezt tovább fejlesztve a gyártmánytervezés 10 hónapos folyamatában rendkívül jó és szoros együttműködés alakult ki a tervezőkkel - Fekete Antallal, Kulcsár Zoltánnal, Tóth Zoltánnal és Lőczy Gergővel (Finta Stúdió) – és Péczely Attila műszaki ellenőrrel (CÉH Zrt.). Ez aztán a kivitelezési fázisba fordulva – Wolf András, Schneider Péter, Baumann Gergely, Horváth Antal, Ádám Roland, Gáspár Csanád, Prohászka Kristóf, Babos Ádám, Móri Tamás és még sokan mások (Market Építő Zrt.) – csapatának pozitív hozzáállásával és támogatásával juthatott el a megvalósításig.